

สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย

หัวข้อ " ภาพอนาคตพลังงานไทย 2558 "

วันพฤหัสบดีที่ 17 กรกฎาคม 2557 เวลา 09.00 – 13.00 น.

ณ ห้องประชุม 3 ชั้น 15 อาคาร B กระทรวงพลังงาน

กล่าวบรรยาย โดย ดร. วีรินทร์ หวังจิรนิรันดร์ สถาบันวิจัยพลังงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมี นายเสมอใจ ศุขสุเมฆ รองปลัดกระทรวง กระทรวงพลังงาน เป็นประธาน ดังมีผลการประชุมสรุปได้ ดังนี้

1. ที่มาและวัตถุประสงค์

ด้วยสถาบันวิจัยพลังงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายจากสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน ให้ดำเนินการศึกษาโครงการภาพจำลองสถานการณ์เพื่อสนองนโยบายด้านพลังงานระดับประเทศภายใต้หัวข้อ "ภาพอนาคตพลังงานไทย 2558" โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาข้อมูลเชิงวิเคราะห์และฉายภาพอนาคตทั้งด้านการใช้และการจัดหาพลังงานเพื่อให้สามารถตอบสนองกับประเด็นท้าทายที่สำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาพลังงานของไทยในอนาคต

ทั้งนี้เพื่อหารือถึงสถานการณ์ปัจจุบัน ทิศทางและการเปลี่ยนแปลง อุปสรรคและข้อจำกัดของปัจจัยต่างๆ ในประเทศไทย และการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเฉพาะในด้านพลังงาน รวมถึงประเด็นท้าทายต่างๆ ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องเผชิญในอนาคตสถาบันฯ จึงได้ร่วมกับกระทรวงพลังงานในการจัดประชุมกลุ่มย่อยในหัวข้อ "ภาพอนาคตพลังงานไทย 2558" เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและระดมความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการจัดทำภาพอนาคตด้านพลังงานของประเทศ

2. สรุปประเด็นและข้อเสนอแนะจากการประชุม

- จากทิศทางการพัฒนาด้านพลังงานของโลก ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านประสิทธิภาพการใช้พลังงาน โดยเฉพาะการที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่ต้องนำเข้าพลังงานในระดับสูง ดังนั้นควรนำเรื่องประสิทธิภาพพลังงานเป็นอีกหัวข้อหลักที่ประเทศไทยต้องพิจารณา รวมถึงประเด็นด้านการอุดหนุนราคาพลังงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาด้านประสิทธิภาพพลังงาน

- หากมองในภาพการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม การสร้างความมั่นคงทางพลังงานยังถือเป็นเรื่องหลักที่ต้องให้ความสำคัญ ในขณะเดียวกันในโลกปัจจุบันเป้าหมายในการพัฒนาสู่การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันด้านพลังงานก็เป็นเรื่องที่ต้องเน้นหลักโดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบค่า Energy Intensity ของไทยกับต่างประเทศจะเห็นได้ถึงช่องว่างที่ไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาในเรื่องประสิทธิภาพอย่างเร่งด่วน ไม่เพียงแต่การสร้างความมั่นคงทางพลังงาน แต่ยังเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคธุรกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ
- ปัญหาการอุดหนุนราคาพลังงานเพื่อลดค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาให้เกิดความสมดุล โดยด้านหนึ่งการอุดหนุนราคาพลังงานจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประสิทธิภาพพลังงาน และศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว แต่ในอีกด้านหนึ่งค่าครองชีพที่สูงขึ้นก็อาจส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อและการพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวมเช่นเดียวกัน
- ปัญหาด้านการยอมรับของมวลชน โดยเฉพาะในกรณีการต่อต้านโรงไฟฟ้าถ่านหินและแรงต้านการปรับโครงสร้างราคาพลังงานให้สะท้อนกลไกตลาดจากผลกระทบด้านค่าครองชีพ เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อภาพการพัฒนาในระยะยาว
- การกำหนดภาพอนาคตพลังงานของไทยอาจนำผลการศึกษาของ Shell และ World Energy Council มาเป็นกรอบในการศึกษา โดยอาจพิจารณาปัจจัยด้านกลไกการขับเคลื่อนของภาครัฐ หรือการกำหนดทิศทางโดยกลไกตลาดมาเป็นตัวกำหนดภาพอนาคตพลังงานของไทยในระยะยาว
- การกำหนดภาพอนาคตพลังงานของไทย ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผน PDP AEDP และ EE
- เนื่องจากประเทศไทยมีทรัพยากรที่เหลือน้อยจากการเกษตรเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าหากมีการนำมาแปลงเป็นพลังงานอย่างจริงจัง จะทำให้เกิดพลังงาน จำนวนมาก จึงอาจนำมาใช้เป็นปัจจัยในการกำหนด scenario ทางด้านพลังงานของไทย
- การเปลี่ยนแปลงของโลกที่นอกเหนือจากประเด็นด้านพลังงานในช่วงเวลาที่ผ่านมามีความสำคัญอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นแนวโน้มการเปลี่ยนขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจจากตะวันตกสู่ตะวันออก การเปิดเสรีด้านการค้าในอาเซียน ความร่วมมือของกลุ่มประเทศ BRIC ในการจัดตั้งกองทุนพัฒนาร่วมกัน ประเด็นการเมืองระหว่างประเทศโดยเฉพาะจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาจส่งผลโดยตรงต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจไทยและส่งผลกระทบต่อภาคพลังงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การพิจารณาปัจจัยดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะโอกาสในการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนที่จะมีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในอนาคต ซึ่งต้องดูว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจไทยจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ซึ่งส่งผลต่อการใช้พลังงานของประเทศ

- ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของแรงขับเคลื่อนต่างๆเพื่อพิจารณาปัจจัยวิกฤติ (Critical uncertainty) นำมาพัฒนาแบบจำลองภาพอนาคต ในขั้นต้นเห็นด้วยกับการนำประเด็นการพึ่งพาการนำเข้าพลังงานของไทยมาใช้เป็นตัวกำหนด
- ควรพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของจำนวนรถ, จำนวนรถเก่า และจำนวนรถที่ใช้เชื้อเพลิงทดแทน ในภาคคมนาคมขนส่ง เนื่องจากน่าจะเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดภาพพลังงานในภาคคมนาคมขนส่ง
- อาจลดความสำคัญของ Baseline scenario ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงในอนาคตจากแนวโน้มในอดีตที่ผ่านมาเนื่องจากมีความใกล้เคียงกับ Reference scenario
- การบูรณาการระหว่างทิศทางการพัฒนาของภาคพลังงาน อุตสาหกรรมยานยนต์ไทย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เป็นสิ่งจำเป็นในการกำหนดภาพอนาคตพลังงานไทยในระยะยาว เนื่องจากภาคคมนาคมขนส่งเป็นสาขาหลักที่บริโภคพลังงานในสัดส่วนที่สูงรองจากภาคอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมยานยนต์ในอนาคตจะมีอัตราการเติบโตอย่างมาก

24 กรกฎาคม 2557
